

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Вука Караџића 4
Република Српска, БиХ
Тел: +387(0)51/247-408
Факс: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Министарства трговине и туризма
за период 01.01.-31.12.2019. године**

Број: РВ004-20

Бања Лука, 16.03.2020. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА.....	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА.....	3
	Извјештај о ревизији усклађености	3
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	5
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ.....	6
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)	7
	1. Увод	7
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	7
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола	8
	4. Набавке.....	9
	5. Припрема и доношење буџета	10
	6. Финансијски извјештаји	10
	6.1. Извјештај о извршењу буџета.....	11
	6.1.1. Приходи и примици	11
	6.1.2. Расходи и издаци.....	11
	6.2. Имовина, обавезе и извори	15
	6.2.1. Имовина	15
	6.2.2. Обавезе.....	16
	6.2.3. Извори и промјене на нето имовини.....	17
	6.3. Ванбилансна евиденција.....	18
	6.4. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	18
	6.5. Образложења уз финансијске извјештаје	18

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Министарства трговине и туризма Републике Српске који обухватају: Преглед планираних и остварених прихода, примитака, расхода и издатака исказаних у главној књизи трезора на рачуноводственом фонду 01; Преглед прихода, примитака, расхода и издатака на рачуноводственим фондовима од 01 до 05; Преглед имовине, обавеза и извора са стањем на дан 31.12.2019. године и за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, образложења уз обрасце годишњих финансијских извјештаја и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, финансијски извјештаји Министарства трговине и туризма Републике Српске истинито и објективно приказују, у свим материјално значајним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2019. године; прихода, примитака, расхода и издатака, као и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања за јавни сектор важећим у Републици Српској.

Основ за мишљење

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 2200 – 2810. Наша одговорност за провођење ревизије је даље описана у пасусу Одговорност ревизора. Ревизију смо провели у складу са ISSAI 130 – Етичким кодексом, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Према Правилнику о финансијском извјештавању буџетских корисника финансијске извјештаје Министарства трговине и туризма Републике Српске чине табеларни прегледи наведени у нашем извјештају. Усвојени оквир финансијског извјештавања за јавни сектор у Републици Српској подразумева да се све трансакције, процјене и политике одмјеравају у односу на усаглашеност са Међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор.

Ревизијски налази и закључци о фер и истинитој презентацији финансијских извјештаја Министарства трговине и туризма Републике Српске се ослањају на прописани оквир финансијског извјештавања за јавни сектор у Републици Српској.

Због чињенице да се у предметним финансијским извјештајима не презентује финансијски резултат, не изражавамо мишљење о финансијском резултату за 2019. годину.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања, довољни и одговарајући да нам пруже основу за наше ревизијско мишљење.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Министар трговине и туризма је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са Међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор, односно прописаним оквиром финансијског извјештавања за јавни сектор важећим у Републици Српској. Ова одговорност обухвата: осмишљавање,

примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у образложењима уз обрасце годишњих финансијских извјештаја; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија, такође, укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 16.03.2020. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију финансијских извјештаја Министарства трговине и туризма Републике Српске за 2019. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима Министарства трговине и туризма Републике Српске за 2019. годину су, у свим материјално значајним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под тачком 6.2.2. извјештаја:

Помоћне књиге обавеза нису усаглашене са главном књигом трезора, што није у складу са чланом 27. Закона о трезору. Обавезе и разграничења у помоћној књизи главне књиге трезора су исказане мање за 169.753 КМ од стања обавеза и разграничења у финансијским извјештајима.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, Министар је, такође, одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјално значајним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Министарства трговине и туризма Републике Српске обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и

другим прописима. Процедуре подразумевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Министарства трговине и туризма Републике Српске.

Бања Лука, 16.03.2020. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се министру да обезбиједи да се:

- 1) попис имовине и обавеза врши у складу са чланом 17, 18. и 21. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза;
- 2) евидентирање обавеза и разграничења врши у складу са чланом 82. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;
- 3) у образложењима уз финансијске извјештаје презентују сва неусаглашена салда имовине и обавеза на дан пописа као и разлози неусаглашености у складу са чланом 18. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Препоруке везане за усклађеност пословања

Препоручује се министру да обезбиједи да се:

- 1) додјела намјенских средстава за развој туризма врши у складу са чланом 5. Уредбе о условима и критеријумима за додјелу намјенских средстава за развој туризма;
- 2) врши усаглашавање помоћних књига и главне књиге трезора Републике Српске у складу са чланом 27. Закона о трезору.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о буџетском систему Републике Српске,
- Закон о извршењу буџета Републике Српске за 2019. годину,
- Одлука о усвајању ребаланса буџета за 2019. годину,
- Закон о републичкој управи,
- Закон о државним службеницима,
- Закон о платама запослених у органима управе Републике Српске,
- Закон о фискалној одговорности,
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске,
- Закон о трезору,
- Посебни колективни уговор за запослене у органима управе Републике Српске,
- Закон о доприносима,
- Закон о професионалној рехабилитацији, оспособљавању и запошљавању инвалида,
- Закон о порезу на доходак,
- Уредба о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске,
- Закон о јавним набавкама,
- Правилник о критеријумима за расподелу финансијских средстава за рад удружења за заштиту потрошача,
- Уредба о условима и критеријумима за доделу намјенских средстава за развој туризма

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Министарство трговине и туризма (у даљем тексту: Министарство) у складу са Законом о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“, број 115/18) врши управне и стручне послове дефинисане чланом 24. поменутог закона.

Влада је донијела Уредбу о оснивању Угоститељског сервиса Владе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 114/18) са којим је Угоститељски сервис, у току 2019. године, издвојен из Министарства трговине и туризма. Према члану 8. Уредбе о оснивању Угоститељског сервиса (у даљем тексту Уредба), Угоститељски сервис преузима раднике запослене у Министарству који су били распоређени на радним мјестима у Угоститељском сервису за потребе републичких органа. Угоститељски сервис је преузео нефинансијску имовину, финансијску имовину и обавезе које су евидентирани на организационом коду Угоститељског сервиса у Главној књизи трезора Министарства и помоћним књигама. Угоститељски сервис преузима нефинансијску имовину према члану 9. Уредбе и то: хотел Крајина у Бања Луци, пословни простор у Бања Луци, објект Виља Јахорина, ресторан у приземљу Народне скупштине, објект Владе на Козари и др.

Под директном надлежношћу Министарства налазе се Републичка дирекција за промет наоружања и војне опреме (у даљем тексту: Дирекција) и Туристичка организација Републике Српске (у даљем тексту: Туристичка организација). Министарство саставља збирни финансијски извјештај за Министарство са Дирекцијом и Туристичком организацијом.

Предмет ревизорског извјештаја за 2019. годину су финансијски извјештаји Министарства трговине и туризма, гдје осим општег фонда 01 (буџет у ужем смислу) није било исказивања на другим фондовима у току 2019. године.

Финансијско пословање Министарства се обавља преко јединственог рачуна трезора путем директне конекције са трезором. Средства за финансирање рада и програмских активности се обезбјеђују у буџету Републике Српске.

На достављени Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији, Министарство није имало примједбе.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске извршила је финансијску ревизију Министарства за 2018. годину број извјештаја РВ006-19 у коме је дато осам препорука, од тога пет за финансијске извјештаје и три за усклађеност пословања. Министарство је доставило план мјера и активности у циљу провођења препорука и отклањања неправилности. Препорука везана за попис имовине и обавеза није проведена (образложено у тачки 3. извјештаја). Препорука за евидентирање прихода од услуга које пружа Угоститељски сервис и препорука за признавање расхода за текуће одржавање су у надлежности Угоститељског сервиса који се одвојио у 2019. години. Препорука за објелодањивање неусаглашених салда није проведена (образложено у тачки 6.2.2. извјештаја). Препорука за корекцију потраживања која нису наплаћена у року од 12 мјесеци је проведена. Препорука за

пријем запослених је проведена. Такође, препорука за планирање и провођење поступака јавних набавки услуга које су сврстане у групу из Анекса II дио А и Б је проведена. Препорука везана за додјелу грантова у складу са Уредбом о додјели гранта у туризму није проведена (образложено у тачки б.1.2.3. извјештаја).

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста Министарства трговине и туризма са измјенама и допунама („Службени гласник Републике Српске“, број 40/18, 103/18) уређена је унутрашња организација, организационе јединице и дјелокруг послова и задатака, систематизација радних мјеста, организациони дијаграм, укупан број и називи радних мјеста, опис послова са потребним бројем извршилаца, посебни услови за заснивање радног односа и др.

Уредбом о оснивању Угоститељског сервиса Владе Републике запослени из Министарства на пословима угоститељства су преузети почетком 2019. године. Послови из надлежности Министарства трговине и туризма обављају се у оквиру 72 систематизована радна мјеста са 100 извршилаца, од тога 46 радних мјеста са статусом државног службеника са 68 извршилаца, 23 систематизована радна мјеста са статусом намјештеника са 28 извршилаца и радна мјеста шеф Кабинета, савјетник министра и возач министра, који се ангажују у мандату министра.

На дан 31.12.2019. године у Министарству је било запослено 77 извршилаца укључујући и министра. У извјештајном периоду престао је радни однос за три извршиоца (пензионисани), извршен је пријем три извршиоца на одређено вријеме, ради замјене одсутних радника, у складу са чланом 50. став (3) Закона о државним службеницима („Службени гласник Републике Српске“, број 118/08, 117/11, 37/12 и 57/16).

Помоћни програм основних средстава за поједина основна средства не садржи све потребне податке (назив добављача, фабрички број и друге релевантне карактеристике имовине).

Попис имовине и обавеза није урађен у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“, број 45/16), (у даљем тексту Правилник о попису), јер:

- Комисије за попис нису сачиниле одвојене пописне листе у најмање два примјерка за сваку категорију имовине и обавеза, што није у складу са чланом 17. тачка 4) Правилника о попису;
- у пописне листе није вршен пренос података о стањима потраживања и обавеза из документације која одражава екстерну потврду стања у складу са чланом 18. Правилника о попису;
- није извршена процјена потраживања од стране пописне комисије, нити је разматрано од стране надлежног органа обвезника пописа како је наведено чланом 21. став (2) тачка 3) Правилника о попису.

Сачињен је полугодишњи и годишњи извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контрола. Такође, донесен је план рада за успостављање и развој финансијског управљања и контрола за 2019. годину, сачињене су Изјаве у вези достигнутог степена развоја система интерних финансијских контрола за 2019. годину и Изјаве о планираним мјерама за успостављање недостигнутог нивоа развоја система

интерних финансијских контрола за 2020. годину. Министарство није уредило систем интерних контрола према дијелу одредби Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске и Упутства о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“, број 99/17), јер није:

- донијело акт о управљању ризицима којим се уређују организациони циљеви и задаци, процјена ризика и управљање ризицима (члан 8. став 2. Закона);
- дефинисало кључне пословне процесе и успоставило књигу пословних процеса (тачка 22. подтачке 3, 4 и 5. наведеног упутства);
- извршило анализу постојећих и на основу тога донијело нова правила и процедуре имајући у виду да је у протеклом периоду, дошло до значајних измјена у законској и подзаконској регулативи из различитих области.

Информације и комуникације између одјељења за рачуноводствено финансијске послове и одјесека за организационе послове, информационе технологије и јавне набавке нису функционисале у довољној мјери у вези праћења реализације набавки неприоритетних услуга.

Нису сачињени записници у вези преузимања имовине и обавеза код одвајања Угоститељског сервиса од Министарства, али су дата објашњења кроз напомене.

Осим за горе наведено и под тачком б. извјештаја, ревизија није утврдила друге недостатке система интерних контрола, чиме су створене претпоставке за функционисање истих на начин да обезбиједи истинито и фер извјештавање.

Препоручује се министру да обезбиједи да се попис имовине и обавеза врши у складу са чланом 17, 18. и 21. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза.

4. Набавке

Планом јавних набавки и измјенама за 2019. годину планиране су набавке укупне вриједности 701.727 КМ без пореза на додату вриједност (у даљем тексту: ПДВ-а). Према извјештају о реализацији у току године проведена су 34 поступка набавки у износу од 599.483 КМ од чега је уговорено: отвореним поступком (427.350 КМ), конкурентским захтјевом за доставу понуда (78.195 КМ), директним споразумом (56.683 КМ) и набавке из Анекса II дио Б (37.254 КМ). Није проведен поступак закупа медијског простора, док код већине проведених набавки након е аукција су уговорене вриједности ниже од процијењених. У току 2019. године набављане су: информатичке услуге, услуге штампања, рачунари, канцеларисјки материјал, гориво и др. Код једног дијела набавки (гориво, штампање материјала, осигурање запослених и др.) поступци су проведени у 2018. години према плану те године, а реализација тих уговора и оквирних споразума је била у 2019. години. Такође, планом набавки за 2019. годину проведени су исти поступци чија је реализација уговора у 2020. години.

Узорком смо обухватили шест поступака јавних набавки укупне вриједности од 498.567 КМ што чини 83% проведених набавки, а односе се на: отворени поступак набавке система за праћење промета нафте и нафтних деривата, два конкуретска захтјева за гориво и штампање и три директна споразума. Министарство је према плану набавки крајем 2019. године провело отворени поступак за набавку услуге израде апликативног софтера за рачунарски систем даљинског надзора и контроле

промета нафтних деривата на бензинским станицама у Републици Српској у износу од 427.350 КМ. Министарство је провело конкуретски захтјев за доставу понуда за: набавку горива (19.776 КМ) и за набавку услуга штампања (35.950 КМ). Директни споразуми су проведени за: рачунарску опрему (5.940 КМ), компјутерски материјал (3.551 КМ) и услуге оглашавања (6.000 КМ).

Код узорком прегледаних набавки ревизијом нису утврђене неусклађености са Законом о јавним набавкама.

5. Припрема и доношење буџета

Министарство је припрему и израду буџетског захтјева вршило у складу са Инструкцијама Министарства финансија у формату програмског буџетирања. Министарство је у складу са Документом оквирног буџета (ДОБ 1) доставило Министарству финансија Републике Српске буџетски захтјев у износу од 8.549.900 КМ. Министарство је 7.12.2018. године упутило Захтјев за расподјелу средстава између Министарства трговине и туризма и Угоститељског сервиса за потребе републичких органа због одвајања Угоститељског сервиса. Одлуком Народне скупштине о усвајању буџета за 2019. годину („Службени гласник Републике Српске“, број 122/18), Министарству је одобрен буџет у износу од 5.291.900 КМ.

Одлуком о усвајању Ребаланса буџета за 2019. годину („Службени гласник Републике Српске“, број 93/19) Министарству је одобрено 6.313.000 КМ и то: расходи за лична примања (2.391.400 КМ), расходи по основу коришћења роба и услуга (376.700 КМ), грантови (1.850.000 КМ), трансфери између и унутар јединица власти (1.160.000 КМ), издаци за нефинансијску имовину (518.000 КМ) и остали издаци (16.900 КМ). Најзначајније ставке буџетских расхода одобрене су у виду грантова и трансфера између и унутар исте јединице власти и то: текући грант за заштиту потрошача (100.000 КМ), текући грант за развој туризма у Републици Српској (750.000 КМ), капитални грант за развој туризма у Републици Српској (1.000.000 КМ), као и за трансфер Републичкој дирекцији за промет НВО (100.000 КМ), трансфер Туристичкој организацији Републике Српске (450.000 КМ) и трансфери унутар исте јединице власти (610.000 КМ).

Након доношења ребаланса проведено су реалокације у вриједности 522.480 КМ и то шест у оквиру Министарства (372.480 КМ) и једна са нивоа Владе Републике Српске (150.000 КМ).

Ревизијом нису утврђене неусклађености у односу на регулативу која дефинише процес припреме и доношења буџета.

6. Финансијски извјештаји

Министарство има статус буџетског корисника чија је главна књига у саставу ГКТ и према чланом 46. и 47. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника („Службени гласник Републике Српске“, број 15/17) врши извјештавање на нивоу Министарства и заједно са нижим буџетским корисником путем збирних извјештаја. Министарство је сачинило прописане обрасце годишњих извјештаја: Образац 2 – Преглед планираних и остварених прихода, примитака, расхода и издатака исказаних у ГКТ на рачуноводственом фонду 01, Образац 3а - Преглед прихода, примитака, расхода и издатака исказаних у ГКТ на рачуноводственим фондовима 01 до 05, Образац 4а – Функционална класификација расхода и нето

издатака за нефинансијску имовину исказаних у ГКТ, Образац 5а – Преглед имовине, обавеза и извора исказаних у ГКТ и писано Образложење уз финансијске извјештаје. Сачињени су и збирни извјештаји заједно са Дирекцијом и Туристичком организацијом.

6.1. Извјештај о извршењу буџета

Укупно извршење буџета исказано је у износу од 6.107.616 КМ што је за 3% ниже у односу на ребаланс буџета. У извјештају о извршењу буџета исказани су приходи и примици који се не планирају на нивоу буџетског корисника у износу 58.678 КМ. Код појединих позиција су исказана нижа, а код других виша извршења од ребаланаса буџета, што је покривено реалокацијама.

6.1.1. Приходи и примици

Укупни приходи (са приходима обрачунског карактера) и примици су исказани у износу од 73.002 КМ, а чине их: приходи (35.558 КМ) и примици из трансакција са другим јединицама власти (37.444 КМ).

Приходи се односе на непореске приходе (21.235 КМ) и приходе обрачунског карактера (14.324 КМ).

Непореске приходе чине: приходи од закупнина (3.380 КМ), приходи од пружања јавних услуга (11.027 КМ) и остали непорески приходи (6.827 КМ).

Приходе обрачунског карактера чине: приходи обрачунског карактера по основу трансакција размјене у земљи (1.033 КМ) и остали приходи обрачунског карактера (13.291 КМ). Највећим дијелом се односе на евидентирано потраживање по основу неоправданог гранта из претходних година.

Примици се односе у потпуности на примитке од рефундација по основу породилског одсуства од фонда обавезног социјалног осигурања и исказани су у износу од 37.444 КМ, а евидентирани су на основу извршених уплата од фонда обавезног социјалног осигурања.

6.1.2. Расходи и издаци

Укупни расходи и издаци исказани су у износу од 6.190.174 КМ, од чега се на расходе односи 5.599.212 КМ, а на издатке 590.962 КМ. Сви расходи и издаци су исказани на фонду 01(општи фонд). Укупне расходе чине текући расходи (4.356.654 КМ), расходи обрачунског карактера (82.558 КМ) и трансфери између и унутар јединица власти (1.160.000 КМ). Текуће расходе чине: расходи за лична примања (2.197.445 КМ), расходи по основу коришћења роба и услуга (318.109 КМ) и грантови (1.841.100 КМ).

6.1.2.1. Расходи за лична примања

Расходи за лична примања запослених исказани су у укупном износу од 2.197.445 КМ. Чине их расходи за: бруто плате запослених (2.062.765 КМ), бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада (32.992 КМ), накнаде плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плата (63.740 КМ) и за отпремнине и једнократне помоћи (37.948 КМ).

Бруто накнаде трошкова и осталих личних примања односе се највећим дијелом на расходе за: превоз на посао и са посла (20.775 КМ), јубиларне награде (1.178 КМ) и дневнице за службена путовања у земљи и иностранству (10.263 КМ).

Расходи за отпремнине и једнократне помоћи односе се највећим дијелом на: отпремнине по колективном уговору (18.965 КМ), новчане помоћи приликом рођења дјетета (4.687 КМ), новчане помоћи у случају теже болести или инвалидности (3.485 КМ) и новчане помоћи у случају смрти члана уже породице (9.316 КМ).

Министарство је извршило обрачун и исплату личних примања запосленима у складу са релевантним законским одредбама.

6.1.2.2. Расходи по основу коришћења роба и услуга

Расходи по основу коришћења роба и услуга исказани су износу од 318.109 КМ, што је 15% ниже од ребаланса буџета.

Расходи по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга исказани су у износу од 27.570 КМ. Највећим дијелом их чине расходи за: услуге коришћења фиксних телефона (9.652 КМ), мобилних телефона (10.894 КМ) и поштанске услуге (6.968 КМ). Министар је донио рјешења којима се утврђују лица и висина трошкова коришћења мобилних телефона. За износ прекорачења лимита врши се обустава на платама запослених.

Расходи за режијски материјал исказани су у износу од 14.959 КМ, а највећим дијелом чине их расходи за: компјутерски материјал (7.447 КМ), обрасце и папир (2.049 КМ), регистраторе и фасцикле (800 КМ), дневну штампу (1.416 КМ) и службена гласила (1.252 КМ).

Расходи за текуће одржавање исказани су у износу од 8.085 КМ, а што је покривено реалокацијом и у цјелости се односе на расходе за текуће одржавање превозних средстава.

Расходи по основу путовања и смјештаја исказани су износу од 33.614 КМ, а највећим дијелом се односе на расходе: по основу службеног путовања у земљи (2.327 КМ), по основу службеног путовања у иностранству (1.159 КМ), по основу утрошка бензина (7.260 КМ) и утрошка нафте и нафтних деривата (19.010 КМ).

Расходи за стручне услуге исказани су у износу од 21.952 КМ, а највећим дијелом се односе на расходе за: услуге штампања, графичке обраде (1.624 КМ); објављивање тендера, огласа (4.640 КМ); осигурање возила (4.654 КМ); осигурање запослених (4.640 КМ); одржавање рачунара и биро опреме (907 КМ) и одржавање рачунарских програма (3.854 КМ).

Остали неklasификовани расходи исказани су у износу од 211.929 КМ, а највећим дијелом односе се на расходе за: бруто накнаде по уговору о дјелу (10.607 КМ); организације пријема, манифестација и сл. (50.373 КМ); остале непоменуте расходе (136.667 КМ) и допринос за професионалну рехабилитацију и запошљавање инвалида (4.416 КМ).

У току године у Министарству је било активно неколико пројеката од којих се већи дио горе поменутих неklasификованих расхода односи на: „Развој трговине“ (39.162 КМ), „Наше је боље“ (86.955 КМ) и „Реализација Стратегије туризма“ (59.927 КМ).

6.1.2.3. Грантови

Грантови су исказани у износу од 1.841.000 КМ, а односе се на: текући грант за развој туризма у Републици Српској (560.600 КМ), капитални грант за развој туризма у Републици Српској (1.180.500 КМ) и текући грант за заштиту потрошача (100.000 КМ).

Текући грант за заштиту потрошача исказан је у износу од 100.000 КМ, а додјела средстава вршена је за текуће трошкове у износу 53.000 КМ и финансирање пројеката у износу 47.000 КМ. За сваку од десет удружења потрошача додијељено је од 300 КМ до 700 КМ за мјесечне режијске трошкове. Финансирању пројеката су претходиле конкурсне процедуре у складу са Правилником о критеријумима за расподјелу финансијских средстава за рад удружења за заштиту потрошача („Службени гласник Републике Српске“, број 44/12 и 1/16). Текући грантови за заштиту потрошача додијељени су за пројекте удружењима: Удружење грађана (у даљем тескту УГ) Дон Приједор (10.200 КМ), УГ „Звоно“ Бијељина (9.985 КМ), УГ „Цам“ Шековићи (7.015 КМ) Удружење потрошача „Реакција“ (5.800 КМ), УГ „Оаза“ Требиње (5.200 КМ), УГ „Жир“ Источно Сарајево (4.800 КМ) и УГ „Топеер“ Добој (4.000 КМ).

Министарство је расписало Јавни конкурс за финансирање пројеката у области туризма и угоститељства у појединачном износу до 30.000 КМ, гдје је предвиђено да корисници могу аплицирати само по једном пројекту. За додјелу средстава текућег и капиталног гранта за развој туризма формиране су комисије за спровођење поступка додјеле намјенских средстава и за спровођење поступка контроле утрошка додијељених намјенских средстава. У току 2019. године запримљене су и обрађене 353 пријаве. Средства у износу од 1.741.100 КМ су додијељена за 169 корисника од чега је 114 корисника испуњавало услове предвиђене конкурсом (1.199.600 КМ), 52 корисника су добили средства по рјешењу министра (160.500 КМ), док су 3 корисника средства добили по закључку Владе Републике Српске (381.000 КМ). Министарство је са корисницима средстава закључило уговоре о суфинансирању пројеката, а средства додијељена у износима већим од 10.000 КМ су обезбјеђена мјеницама.

Министарство је додијелило средства по закључку Владе: „Андрићград“ д.о.о. (350.000 КМ), Феријалном савезу Републике Српске (30.000 КМ) и СКУД „Лазарица“ Бијељина (1.000 КМ), што није у складу са чланом 5. Уредбе о условима и критеријумима за додјелу намјенских средстава за развој туризма („Службени гласник Републике Српске“, број 1/18). Наведеним чланом је, поред осталог прописано да се додјела намјенских средстава за развој туризма врши након проведене процедуре избора најбољих пројеката, што није учињено.

Препоручује се министру да обезбиједи да се додјела намјенских средстава за развој туризма врши у складу са чланом 5. Уредбе о условима и критеријумима за додјелу намјенских средстава за развој туризма.

6.1.2.4. Расходи обрачунског карактера

Расходи обрачунског карактера исказани су у износу од 82.559 КМ, а чине их набавна вриједност реализованих залиха (6.492 КМ), расходи по основу амортизације (38.868 КМ), расходи од усклађивања вриједности имовине (36.420 КМ) и остали расходи обрачунског карактера (778 КМ).

Набавна вриједност реализованих залиха односи се на стављање залихе аутогума у употребу.

Расходи амортизације су исказани по основу обрачунате амортизације за зграде и објекте, превозна средства, рачунарску опрему и остала средства која се амортизују. Код обрачуна амортизације за средства набављена 2019. године примјењене су годишње амортизационе стопе из Правилника о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике ("Службени гласник Републике Српске", број 110/16). За одређена стална средства која су дјелимично амортизована претходних година по стопама које се разликују од стопа прописаних нису се користиле кориговане стопе.

Расходи од усклађивања вриједности имовине односе се на исправке вриједности спорних потраживања за извршене корекције због ненаплативости у периоду дужем од годину дана.

Остали расходи обрачунског карактера односе се на губитке по основу расходовања имовине.

6.1.2.5. Трансфери

Трансфери између и унутар јединица власти су исказани у укупном износу од 1.160.000 КМ колико је планирано ребалансом буџета, а односе се на трансфере унутар исте јединице власти: Дирекцији (100.000 КМ), Туристичкој организацији Републике Српске (450.000 КМ) и Представништву Републике Српске у Русији (610.000 КМ).

Трансфери Туристичкој организацији Републике Српске су на име плата, накнада и расхода роба и услуга. Трансфер Представништву Републике Српске у Русији је за реализацију активности на промоцији туристичких потенцијала Републике Српске на руском тржишту.

6.1.2.6. Издаци

Укупни издаци исказани су у износу 590.962 КМ, а односе се на издатке за нефинансијску имовину 516.201 КМ и на издатке за финансијску имовину 74.761 КМ.

Издаци за нефинансијску имовину исказани су у износу од 516.201 КМ колико је предвиђено ребалансом буџета, а односе на издатке за произведену сталну имовину (509.709 КМ) и издатке за залихе материјала, роба и ситног инвентара, амбалаже и сл. (6.492 КМ). Издатке за произведену сталну имовину чине издаци за набавку постројења и опреме (9.709 КМ) и издаци за нематеријалну произведену имовину (500.000 КМ). Министарство је за набавку система за праћење промета нафте и нафтних деривата извршило резервисање средстава на издацима за рачунарске програме у износу од 500.000 КМ након проведене процедуре јавне набавке и потписаног уговора, што је у складу са чланом 96. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике у Републици Српској. Издаци за набавку постројења и опреме односе се највише на издатке за набавку рачунарске опреме.

Издаци за финансијску имовину исказани су износу од 74.761 КМ, а чине их у потпуности остали издаци из трансакција са другим јединицама власти. Односе се највише на издатке по основу накнада плата за породиле.

6.2. Имовина, обавезе и извори

6.2.1. Имовина

Укупна имовина исказана је у износу бруто вриједности 1.055.918 КМ, исправке вриједности 589.345 КМ и нето вриједности 466.573 КМ. Чини је нефинансијска имовина и финансијска имовина. Издвајањем Угоститељског сервиса 01.01.2019. године, исти је преузео имовину бруто вриједности у износу од 34.302.352 КМ, исправке вриједности 13.642.159 КМ и нето вриједности 20.660.193 КМ.

6.2.1.1. Нефинансијска имовина

Нефинансијска имовина исказана је у износу од 394.215 КМ нето вриједности. Чине је нефинансијска имовина у сталним средствима и нефинансијска имовина у текућим средствима.

Нефинансијска имовина у сталним средствима исказана је у износу од 389.215 КМ. Чини је произведена стална имовина, драгоцјености и непроизведена стална имовина.

Произведена стална имовина исказана је у износу од 389.195 КМ нето вриједности. Чине је зграде и објекти, постројења и опрема и нематеријална произведена опрема.

Зграде и објекти исказани су у износу 268.923 КМ, а односе се на пословни простор у Бањалуци.

Постројења и опрема исказана су у износу од 117.872 КМ нето вриједности, која се највећим дијелом односе на: превозна средства и рачуарску и комуникациону опрему.

Нематеријална произведена имовина односи се на рачуарске програме нето вриједности 2.400 КМ. Министарство је примијенило ревалоризациони модел вредновања на нематеријалну произведену имовину.

Драгоцјености су исказане у износу од 5.020 КМ. Односе се на умјетничка дјеласлике и фотографије, које се налазе у просторијама Министарства.

Нефинансијска имовина у текућим средствима у потпуности се односи на сталну имовину намијењену продаји и обустављена пословања бруто вриједности (1.800 КМ) и у истом износу исправке вриједности.

6.2.1.2. Финансијска имовина

Финансијска имовина и разграничења исказана су у износу 255.616 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 183.258 КМ и нето вриједности 72.358 КМ. Чине је дугорочна финансијска имовина и разграничења и краткорочна финансијска имовина и разграничења.

Дугорочна финансијска имовина исказана је у износу бруто вриједности 20.000 КМ и у истом износу исправке вриједности, а чине их акције и учешћа у капиталу које је Министарство уложило у ЈП „Робне резерве РС“ и кориговало због одласка у стечај.

Краткорочна финансијска имовина и разграничења исказана су у износу од 235.616 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 163.258 КМ и нето вриједности 72.358 КМ, а чине је краткорочна потраживања, краткорочна разграничења и

краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција између или унутар јединица власти.

Краткорочна потраживања исказана су у износу од 40.831 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 20.004 КМ и нето вриједности 20.827 КМ, а односе се на потраживања од запослених (691 КМ), остала краткорочна потраживања у земљи (20.136 КМ) и спорна остала краткорочна потраживања у земљи (20.004 КМ).

Краткорочна разграничења исказана су у износу од 13.009 КМ, а чине их: разграничења по основу неизмирених обавеза за накнаде плата за вријеме родитељског одсуства које се рефундирају од фондова обавезног социјалног осигурања (4.731 КМ), по основу неизмирених обавеза за накнаде плата за вријеме боловања које се рефундирају од фондова обавезног социјалног осигурања (6.962 КМ), по основу пореза на накнаде плата за вријеме породичног одсуства који се рефундирају од фонда обавезног социјалног осигурања (333 КМ) и разграничења по основу доприноса на накнаде плата за вријеме породичног и осталог родитељског одсуства који се рефундирају од фонда обавезног социјалног осигурања (983 КМ).

Краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција између или унутар јединица власти исказана су у износу од 181.776 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 143.254 КМ и нето вриједности 38.522 КМ, а односе се на потраживања по основу рефундација за накнаду плата из доприноса за здравствено осигурање (170.438 КМ), потраживања по основу рефундација за накнаду плата из доприноса за заштиту од незапослености (781 КМ) и потраживања по основу рефундација за накнаду плата из доприноса за дјечију заштиту (10.557 КМ).

6.2.2. Обавезе

Укупне обавезе и разграничења Министарства исказане су у износу од 1.135.527 КМ и у цјелости се односе на краткорочне обавезе и разграничења. Укупне обавезе су ниже у односу на претходну годину највећим дијелом јер је Угоститељски сервис преузео 608.972 КМ. Ревизијом је утврђено да су прецијењене обавезе у најмањем износу од 25.623 КМ.

Краткорочне обавезе и разграничења чине обавезе: за лична примања запослених; из пословања; за субвенције, грантове и дознаке на име социјалне заштите; краткорочна резервисања и разграничења и краткорочне обавезе и разграничења из трансакција између или унутар јединица власти.

Обавезе за лична примања запослених исказане су у износу од 186.875 КМ, а чине их обавезе: за бруто плате запослених и бруто накнаде плата (180.184 КМ) и обавезе за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада, отпремнина и једнократних помоћи (6.691 КМ). Обавезе за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада, отпремнина и једнократних помоћи највише чине обавезе за: превоз за новембар и децембар (3.520 КМ) и помоћ у случају смрти ужег члана породице (2.342 КМ).

Обавезе из пословања исказане су у износу од 140.529 КМ, а односе се на обавезе: за набавку роба и услуга (129.069 КМ) и за обавезе према физичким лицима (10.735 КМ).

Обавезе за грантове исказане су у износу од 611.500 КМ, од чега се 598.500 КМ односи на капиталне и текуће грантове за туризам, а 13.000 КМ на грантове за заштиту потрошача.

Остала краткорочна разграничења исказана су у износу од 29.623 КМ, а односе се на обавезе по почетном стању и то највише за уплату депозита из 2015. године на име гаранција за обезбјеђење понуде за додјелу концесије на јавном конкурс. Ревизијом је утврђено да су остала краткорочна разграничења прецијењена најмање за 25.623 КМ, јер у претходном периоду није евидентиран поврат депозита у износу од 9.623 КМ и смањење примљених депозита на име једнократне концесионе накнаде у износу од 16.000 КМ истом привредном друштву по Рјешењу од 09.03.2016. године, а што није у складу са чланом 82. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике у Републици Српској.

Краткорочне обавезе и разграничења из трансакција са другим јединицама власти исказане су у износу од 167.000 КМ, а односе се на обавезе за трансфере према Туристичкој организацији Републике Српске (58.300 КМ) и Дирекцији (108.730 КМ), од чега се 8.730 КМ односи на обавезе по основу трансфера за 2019. годину, док се 100.000 КМ односи на обавезе из 2016. године.

У току ревизије проведене су независне потврде (конфирмације) салда добављача и од укупно послатих 14 конфирмација, враћено је шест са потврдом усаглашеног салда.

Министарство није објелоданило неусаглашене обавезе према добављачима за послате конфирмације, што није у складу са чланом 18. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Помоћна књига главне књиге трезора - Модул обавеза (РС Аналитичка картица добављача) није усаглашена са главном књигом трезора, што није у складу са чланом 27. Закона о трезору („Службени гласник Републике Српске“ број 28/13 и 103/15). Обавезе и разграничења у помоћној књизи (Модул обавеза у којој се води аналитика добављача) су исказане мање за 169.753 КМ од стања обавеза и разграничења у финансијским извјештајима односно стања у Главној књизи трезора. Ревизији нису документована усаглашавања Министарства са Трезором Републике (Министарством финансија), а већи дио насталих неслагања односи се на период 2017. године и раније.

Препоручује се министру да обезбиједи да се:

- **врши усаглашавање стања помоћних књига и главне књиге трезора Републике Српске у складу са чланом 27. Закона о трезору;**
- **евидентирање обавеза и разграничења врши у складу са чланом 82. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике у Републици Српској.**

6.2.3. Извори и промјене на нето имовини

Властити извори средстава исказани су у износу 2.487 КМ, а односе се на резерве по основу ревалоризације. Резерве по основу ревалоризације су формиране примјеном ревалоризационог модела вредновања на нематеријалну произведену имовину и опрему у претходној години, гдје су процјене укњижене у корист ревалоризационих резерви. Ревалоризационе резерве су амортизоване у 2019. години у износу од 643 КМ.

6.3. Ванбилансна евиденција

Ванбилансна евиденција исказана је у износу од 879.500 КМ и у потпуности се односи на евидентиране примљене мјенице по основу обезбјеђења за дате грантове.

6.4. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

У Образложењима уз финансијске извјештаје објелодањене су информације везане за потенцијалне обавезе, тј. објављен је преглед и процјена судских спорова у којима се наводи да је исказана вриједност потенцијалних обавеза (главни тужбени захтјев, законска камата и трошкови поступка) по основу покренута 33 судска спора против Министарства у најмањем износу од 13.149.184 КМ. Укупна потенцијална потраживања Министарства трговине и туризма по основу главног тужбеног захтјева, законске затезне камате и трошкова поступка износе око 1.936.110 КМ.

6.5. Образложења уз финансијске извјештаје

Министарство је уз финансијске извјештаје за 2019. годину сачинило писана Образложења на начин да се посебно објашњавају позиције у Министарству и одвајање са одређених позиција на Угоститељски сервис. Образложења уз финансијске извјештаје не садрже све потребне информације у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника, јер нису у потпуности објелодањене информације за неусаглашена салда имовине и обавеза према добављачима (образложено у тачки 6.2.2. извјештаја).

Препоручује се министру да обезбједи да се у образложењима уз финансијске извјештаје презентују сва неусаглашена салда имовине и обавеза на дан пописа као и разлози неусаглашености у складу са чланом 18. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске и чланом 17. тачка 7) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза.

Ревизијски тим

Горан Штрбац, с.р.

Биљана Петровић, с.р.

Стоја Чвокић, с.р.